

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

תורה – שמות פרק כח

(ה) וְהִם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאַרְגָּמָן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ: (ה) וְהִם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאַרְגָּמָן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ: (ה) וְאֵנֹכִי יִסְבֹּיִן יַת דְּהַבָּא וְיַת תְּכֵלָא וְיַת אַרְגָּמָנָא וְיַת צִבְעֵי וְהוֹרִי וְיַת בּוּצָא:

(ו) וְעָשׂוּ אֶת הָאֶפֶד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר מֵעֵשֶׂה חֹשֶׁב: (ו) וְעָשׂוּ אֶת הָאֶפֶד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר מֵעֵשֶׂה חֹשֶׁב: (ו) וְיַעֲבֹדוּ יַת אֶפֶדָא דְּהַבָּא תְּכֵלָא וְאַרְגָּמָנָא צִבְעֵי וְהוֹרִי וּבּוּצָא שְׂזִיר עוֹבֵד אִמּוֹ:

(ז) שְׁתֵּי כְּתַפְת חֲבֵרַת יִהְיֶה לּוֹ אֵל שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחִבְרָ: (ז) שְׁתֵּי כְּתַפְת חֲבֵרַת יִהְיֶה לּוֹ אֵל שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחִבְרָ: (ז) תְּרַתִּין כְּתַפִּין מְלַפְּסִין יִהְיוּ לִיָּה עַל תְּרִין סְטֵרוֹהֵי וְיִתְלַפְּוּ:

(ח) וְחֹשֶׁב אֶפֶדָתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמֵעֵשֶׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר: (ח) וְחֹשֶׁב אֶפֶדָתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמֵעֵשֶׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר: (ח) וְהִמְנִין תְּקוּנִיָּה דִּי עֲלוּהֵי כְּעוֹבְדוֹהֵי מִנִּיָּה יִהִי דְּהַבָּא תְּכֵלָא וְאַרְגָּמָנָא וְצִבְעֵי וְהוֹרִי וּבּוּצָא שְׂזִיר:

רש"י

ושני ראשי השרשרות תקועין במשצרות לימין וכן שני ראשי השרשרות השמאלית תקועין במשצרות שבכתף שמאל נמצא החושן חלוי במשצרות האפוד על לבו מלפניו. ועוד שתי טבעות בשני קצות החשן בתחתיתו וכנגדם שתי טבעות בשתי כתפות האפוד מלמטה בראשו התחתון המחובר בחשב טבעות החושן אל מול טבעות האפוד שוכבים זה על זה ומרכסן בפחיל תכלת תחוב בטבעות האפוד והחשן שיהא תחתית החשן לבוק לחשב האפוד ולח יהא נד ונדלל הולך וחוזר: זהב תכלת וארגמן תולעת שני ושש משזר – חמשת מינים הללו שזורין בכל חוט וחוט היו מרדדין את הזהב כמין טכיס דקים וקולאין פחילים מהם וטוין אותן חוט של זהב עם שש חוטין של תכלת וחוט של זהב עם שש חוטין של ארגמן וכן בתולעת שני וכן בשש שכל המינים חוטין כפול ששה וחוט של זהב עם כל אחד ואחד ואח"כ שזר את כולם כאחד נמצא חוטין כפול כ"ח וכן מפורש במס' יומא ולמד מן המקרא הזה וירקעו את פחי הזהב וקאץ פחילים לעשות (את פחילי הזהב) בחוד התכלת ובחוד הארגמן וגו'. למדנו שחוט של זהב שזר עם כל מין ומין: מעשה חושב –

(ה) והם יקחו – אותם חכמי לב שיעשו הבגדים יקבלו מן המתנדבים את הזהב ואת התכלת לעשות מהן את הבגדים:

(ו) ועשו את האפוד – אם באתי לפרש מעשה האפוד והחשן על סדר המקראות הרי פירושן פרוקים וישגה הקורא בצרופן לכך אני כותב מעשיהם כמות שהוא למען ירוץ הקורא בו ואחר כך אפרש על סדר המקראות. האפוד עשוי כמין סינר של נשים רוכבות סוסים וחוגר אותו מאחוריו כנגד לבו למטה מאחליו רחבו כמדת רוחב גבו של אדם ויותר ומגיע עד עקביו והחשב מחובר בראשו על פני רחבו מעשה אורג ומאריך לכאן ולכאן כדי להקיף ולחגור בו והכתפות מחוברות בחשב אחת לימין ואחת לשמאל מרוחקות זו מזו שיעור הבדלת כתפיים מאחורי הכהן לשני קצות רחבו של סינר וכשזוקפן עומדות לו על שני כתפיו והן כמין שתי רצועות עשויות ממין האפוד ארוכות כדי שיעור לזקפן אלל לארו מכלן ומכלן ונקפלות לפניו למטה מכתפיו מעט ואבני השם קבועות בהם אחת על כתף ימין ואחת על כתף שמאל והמשצרות נחונות בראשיהם לפני כתפיו ושתי עבותות הזהב תחובות בשתי טבעות שבחושן בשני קצות רחבו העליון אחת לימין ואחת לשמאל

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

עד כנגד האצילים שקורין קוד"ש שנה' (יחזקאל מד) לא יחגרו ביזע אין חוגרין במקום זיעה לא למעלה מאציליהם ולא למטה ממחניהם אלא כנגד אציליהם: וחצר – האפוד עם אותן שתי כתפות האפוד יחצר אותם במחט למטה בחשב ולא יארגם עמו אלא אורגם לבד ואח"כ מחזרים:

(ח) וחשב אפודתו – וחגור שעל ידו הוא מאפדו ומתקנהו לכהן ומקשטו: אשר עליו – למעלה בשפת הסינר היא החגורה: כמעשהו – כאריגת הסינר מעשה חושב ומחמשת מינים כך אריגת החשב מעשה חושב ומחמשת המינים: ממנו יהיה – עמו יהיה ארוג ולא יארגנו לבד ויחזכרו:

כבר פירשתי שהיא אריגת שתי קירות שאין אורות שני עבריה דומות זו לזו:

(ז) שתי כתפות וגו' – הסינר מלמטה וחשב האפוד היא החגורה ולמדה לו מלמעלה דוגמת סינר הנשים ומגבו של כהן היו מחוברות בחשב שתי חתיכות כמין שתי לרעות רחבות אחת כנגד כל כתף וכתף וזקפן על שתי כתפותיו עד שנקפלות לפניו כנגד החזה ועל ידי חבורן לטבעות החשן נאחזין מלפניו כנגד לבו שאין נופלות כמו שמפורש בענין והיו זקופות והולכות כנגד כתפיו ושתי אצני שהם קבועות בהן אחת בכל אחת: אל שני קצותיו – אל רחבו של אפוד שלא היה רחבו אלא כנגד גבו של כהן וגובהו

נביא – יחזקאל פרק מג' טז'–יט'

(טז) וְהָאֲרָאִיל {וְהָאֲרִיאַל} שְׁתֵּימ עֶשְׂרֵה אַרְבָּע בְּשֵׁתִים עֶשְׂרֵה רַחֵב רְבֹעַ אֵל

אַרְבַּעַת רְבָעִי: (טז) ומדבחה תרתא עסרי אורכא בתרתא עסרי פותיא מרבע על ארבעא סיטרוהי:

(יז) וְהָעֶזְרָה אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אַרְבָּע בְּאֲרָבַע עֶשְׂרֵה רַחֵב אֵל אַרְבַּעַת רְבָעִיָּה וְהַגְּבוּל

סָבִיב אוֹתָהּ חֲצִי הָאֲמָה וְהַחִיק לָהּ אֲמָה סָבִיב וּמַעֲלֵתָהּ פְּנֹת קָדִים: (יז)

ומסמתא ארבע אסרי פותיא על ארבע סיטרהא וגדנפא מקף לה סחור סחור פלגות אמתא ותשויתא לה אמתא סחור סחור ודרגן דסלקין לה מתפנן למדינהא:

(יח) וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֱלֹהֵי חֲקוֹת הַמְּזִבַּח בְּיוֹם הָעֲשׂוֹתוֹ

לְהַעֲלוֹת עָלָיו עוֹלָה וְלִזְרֹק עָלָיו דָּם: (יח) ואמר לי בר אדם כדנן אמר יי אלהים אלין גזירת

מדבחה ביום איתעבודתה לאסקא עלוהי עלתא ולמזרק עלוהי דם נכסת קודשיא:

(יט) וּנְתַתָּהּ אֵל הַפְּהִינִים הַלְוִיִּם אֲשֶׁר הֵם מְזַרְעֵי צִדּוֹק הַקְּרִבִּים אֵלַי נְאֻם אֲדֹנָי

יְהוָה לְשָׂרְתַנִּי פֶר בֶּן בְּקָר לְחֻטָּאת: (יט) ותתן לכהניא ליזאי די אינון מזרעא דצדוק דקריבין

לפולחני אמר יי אלהים לשמשא קרמי תור בר תורי לחטאתא:

רש"י

וכנס אמה זה היסוד נמלא לשון על לשון עלה חמש וכנס אמה זה הסובב נמלא כ"ח על כ"ח מקום הקרנות אמה מזה ואמה מזה נמלא עשרים ושש על עשרים ושש מקום הלוח רגלי הכהנים אמה מזה ואמה מזה נמלא כ"ד על כ"ד מקום המערכה:

(טז) והאריאל שתיים עשרה אורח – מקום המערכה היה עשרים וארבע על עשרים וארבע וזהו י"ב זי"ב. אל ארבעת רבעיו – שמאמלעיתו הוא מודד י"ב לכל רוח הרי כ"ד על כ"ד כך מפורש בזבחים וכן שנינו במסכת מדות המזבח היה ל"ב על ל"ב עלה אמה

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

קדים – וכבש שעולים זו היה צדקו כדו
 שיהא העולה זו פונה למזרח שכל הפינות היו
 דרך ימין וכשאתה נותן הכבש צדקו העולה
 זו פונה דרך ימין פונה למזרח:
 (יט) הכהנים הלויים – אשר משבט לוי. מזרע
 לדוק – לפי שהיה ע"ג ששימש ראשון במקדש
 בימי שלמה נקראו על שמו:

(יז) והעזרה ארבע עשרה אורך – גג המזבח
 עם מקום הקרנות ועם מקום רגלי הכהנים
 כ"ח על כ"ח וי"ד האמורים כאן מאמלעיתו
 מודד כמו שפורש על ארבעת רבעיה.
 והגבול סביב אותה – י"ת וגדנפא ורבותינו
 פרשוהו על הקרנות. חצי האמה –
 מאמלעיתו מודד נמצא אמה על אמה. והחיק
 לה אמה – זו כניסת היסוד. ומעלתה פנות

כתובים – משלי פרק יז' כח' פרק יח' א'-ג'

(כח) גם אויל מחריש חכם יחשב אטם שפתיו נבון: (כח) ואף שטיא דשתק חכימא הוא
 מתחשב ודכלי שפותיה מתבין:

(א) לתאנה יבקש נפרד בקל תושיה יתגלע: (א) רגתא בעי פהיה ובכל מלכנא מצטדי:
 (ב) לא יחפץ פסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו: (ב) לא עבי סכלא בסוכלתנא אלא
 בשטיותא פחי לביה:

(ג) פבוא רשע בא גם בוז ועם קלון חרפה: (ג) כד אתי רשיעא בשטיותא ייתי ובצער
 ובחסודא:

רש"י

תגלה קלונו צבתי כנסיו' וצבתי מדקשו' לא
 יצא עמוני ומואבי (דברים כג):
 (ב) כי אם בהתגלות לבו – כ"ח בגלוי לבו
 הוא חפץ לגלות מה שבלבו. ועם קלון –
 תבוא חרפה מי שצוחר בקלון וניאוף חרפה
 היא לו:

(א) לתאנה יבקש נפרד – מי שהוא נפרד
 מהקב"ה שלא לשמור מצותיו לתאנה לבו
 ויכרו הרע הוא רודף וסוף בכל תושיה יתגלע
 בין חכמים תגלה חרפתו, ורבותינו דרשוהו
 בלוט שנפרד מאברהם על תאות לבו שנאמר
 (בראשית יג) ויצחר לו לוט את כל ככר הירדן
 כל המקרא הזה ע"ש ניאוף נאמר וסופו

משנה – שבת פרק כ'

(א) ב'י אליעזר אומר, תולין את המשמרת ביום טוב, ונותנין לתלויין
 בשבת. וחקמים אומרים, אין תולין את המשמרת ביום טוב, ואין נותנין
 לתלויין בשבת, אבל נותנין לתלויין ביום טוב:

לעשות מערב יום טוב מותר לעשותו
 ביום טוב. אבל בשבת ותולה לכתחלה
 לא, אבל אם תלויה היא, נותנין לתוכה
 שמרים ומסננין, דאין דרך צורך בכך: אין
 תולין את המשמרת – דעביד אהל עראי
 ומחזי כמעשה חול: ואין נותנים לתלויין

רע"ב – (א) רבי אליעזר אומר תולין
 את המשמרת – שמסננים זה שמרי יין,
 ומותר את פיה לכל ד' צעיגול ונעשה
 כאהל על חלל הכלי. ואע"ג דעביד אהל,
 שרי ביום טוב, דסבירא ליה לרבי
 אליעזר מכשירי אוכל נפש שאפשר

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

בשבת – להוי תולדת צורר או מרקד. והלכה כחכמים:

(ב) נותנין מים על גבי השמרים בשביל שייצלו, ומסננין את היין בסודרין ובכפיפה מצרית, ונותנין בייצה במסננת של חרדל, ועושין אנומלין בשבת. רבי יהודה אומר, בשבת, בכוס, ביום טוב, בלגין, ובמועד, בחבית. רבי צדוק אומר, הכל לפי האורחין:

מלכות – סל העשוי מלורי הדקל. והוא שלא תהיה הכפיפה גבוהה מקרקעית הכלי התחתון טפה, שלא יעשה אהל עראי: ונותנין ביצה במסננת – שנתנו בה חרדל להסתנו, שרגילין ליתן ביצה טרופה בדברים העכורין והם מתלבנים ומזדככים על ידה: ינומולין – יין ודבש ופלפלין: בלגין – גדול מכוס וקטן מחבית: הכל לפי האורחים – אם יש לו אורחין מרובין עושה הרבה בין בשבת בין ביום טוב בין במועד. והלכה כתנא קמא שעושין ינומולין בשבת כפי מה שהן רואים:

רע"ב – (ב) נותנים מים – בשבת על גבי שמרים הנחונים במשמרת מצעוד יום כדי שילכו, שיהיו השמרים כלולים ויוזב כל יינם. פירוש אחר, על גבי שמרים שנשארו בחבית, וקולטין המים טעם היין, ומוליאין אותן בשבת ושותין אותן, ואין בזה משום צורר: את היין – מפני הקמחים לבנים שמתהוים בו: בסודרין – המיוחדין לכך, וליכא למיגזר דלמא סחיט להו, הואיל ועשוין למלאכה זו. והוא שלא יעשה בידו בסודר כמין גומא צפי הכלי כדי שירד היין במדרון, שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול: וכפיפה

(ג) אין שודרין את החלתית בפושרין, אבל נותן לתוף החמץ. ואין שודרין את הפרשינין ולא שפין אותן, אבל נותן לתוף הפברה או לתוף הפלפלה. אין פוברין את התבן בפברה, ולא יתנגנו על גבי מקום גבוה בשביל שיירד המוץ, אבל נוטל הוא בפברה ונותן לתוף האבוס:

ונמלא מתצרר מאליו: התבן – שהיו עושים מן הקש שמתכין אותן במוריגים ונעשה כל זבזב השכלים תבן: מוץ – הוא מזקן השבולת העליון ואינו ראוי למאכל בהמה וכוצרין אותו בכברה שיפול המוץ: אבל נוטל בכברה ונותן לתוף האבוס – ואע"פ שהמוץ נופל מאליו, דדבר שאינו מתכוין מותר כרבי שמעון:

רע"ב – (ג) חלתית – כך שמה בערבי, והיא חמה ונוהגין לאכלה במקומות הקרים. ואין שורין אותה בשבת, דמיחזי כמעשה חול: את הכרשינין – מאיף עליהם מים בכלי לצרור פסולתן, שהפסולת קף למעלה: ולא שפין אותן – ביד להשיר פסולתן, דהוה ליה צורר: אבל נותן בתוף הכברה – ואע"פ שפסולתן נופל לפעמים דרך נקצי הכברה

(ד) גורפין מלפני הפטם, ומסלקין לצדדיו מפני הרעי, דברי רבי דוסא. וחקמים אוסרין. נוטלין מלפני בהמה זו ונותנין לפני בהמה זו בשבת:

וחכמים אוסרים – אתרוייהו קאי, אחד גריפת האבוס ואחד תבן שלפניו לא יסלקנו לצדדים. ולא נחלקו רבי דוסא וחקמים אלא באבוס של כלי, אבל באבוס של קרקע הכל מודים שאין גורפים, דלמא אתי לאשוויי גומות. ורבנן

רע"ב – (ד) גורפין – בשבת אבוס שלפני השור שמפטמים אותו, שלא יתערב העפרורית שבאבוס בתבן ובשעורים שנתנים לפניו ויקוץ במאכלו. ומסלקין תבן שלפניו לצדדים כשהוא רב, כדי שלא ידרסנו ברגליו ויתלכלך ברעי:

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

ודוקא מלפני החמור ונותנים לפני השור וכיוצא בזה, אבל לא מלפני השור ונותנים לפני החמור, שמאכל השור מאוס בריון היוצאים מפיו ואין החמור אוכל ממנו:

גזרו אבוס של כלי אטו אבוס של קרקע. והלכה כחכמים: נוטלים מלפני בהמה זו ונותנים לפני זו – ולא אמרינו טלטול ללא חזי הוי, אלא ודאי חזי, דאין בהמה קנה במאכל הניטל מלפני חזרתה.

(ה) הקש שעל גבי המטה, לא ינענעו בידו, אלא מנענעו בגופו. ואם היה מאכל בהמה, או שהיה עליו פר או סדין, מנענעו בידו. מכבש של בעלי בתים, מתירין, אבל לא כובשיו, ושל כובסיו, לא יגע בו. רבי יהודה אומר, אם היה מתר מערב שבת, מתיר את כלו ושומטו:

הבגדים לאחר כביסתן ומהדקין הלוח העליון על הבגדים המונחים בלוח התחתון כדי שיהא קיפולן נאה: מתירין – דהיינו לכורך שבת ליטול את הבגדים: אבל לא כובסים – דהיינו לורך חול: ושל כובסים לא יגע בו – מפני שהוא עשוי לתקן בגדים ומהדק טפי והתרתו דומה לסתירה. ואין הלכה כרבי יהודה:

רע"ב – (ה) הקש שעל המטה – סתמא להסקה ומוקאה הוא, וכן לשכב עליו ומנענעו כדי שיהא רך וקף לשכב עליו: לא ינענעו בידו – דמוקאה הוא: אבל מנענעו בגופו – ככתפיו, דטלטול מן האד הוא ולא שמייה טלטול: או שהיה עליו כר או סדין – דגלי דעתיה דאקלייה לשכיבה, מעתה תורת כלי עליו: מכבש – שני לוחות שמשימין ציניהם

גמרא – שבת דף קמ"ע"ב

אמר רב קטינא העומד באמצע המטה כאילו עומד בכריסה של אשה. ואמר רב חסדא בר בי רב [דלא נפישא ליה ריפתא] לא ליכול ירקא משום דגריד ואמר רב חסדא אנא לא בעניותי אכלי ירקא ולא בעתירותי אכלי ירקא בעניותי משום דגריד בעתירותי דאמינא היכא דעייל ירקא ליעול בשרא וכוורדי. ואמר רב חסדא האי מאן דאפשר ליה למיכל נהמא דשערי ואכל דחיטי קעבר משום בל תשחית ואמר רב פפא האי מאן דאפשר למישתי שיכרא ושתי חמרא עובר משום בל תשחית ולא מילתא היא בל תשחית דגופא עדיף. ואמר רב חסדא בר בי רב דזבין אומצא ליזבין אונקא דאית ביה תלתא מיני בישרא. ואמר רב חסדא בר בי רב לא ליתב אציפתא חדתא דמכליא מאניה. ואמר רב חסדא בר בי רב לא לישדר מאניה לאושפיזיה לחזוריה ליה דלאו אורח ארעא דילמא חזי ביה מידי ואתי למגניא. אמר להו רב חסדא לבנתיה תיהוי צניעתן באפי גברייכו. לא תיכלון נהמא באפי גברייכו. לא תיכלון ירקא בליליא. לא תיכלון תמרי בליליא. ולא תשתון שיכרא בליליא. ולא תיפנון היכא דמפני גברייכו וכי קא קארי אבבא איניש לא תימרון מנו אלא מני:

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

רש"י על הגמרא

לא תיכלון נהמא באפי גברייכו – פעמים תאכל הרבה ותתגנה עליו: לא תיכלון ירקא בזילה – מפני ריח הפה: שיכרא ותמרי – משלשלין ומזיאיין לדי הפחה: היכא דמפני גברייכו – בגילוי צפניהם בשדות, ואפילו שלא צפניהם, שמכיר מקומו ומקומכם, ונמאסתם לו בזכרו: לא תימדון מנו – מי הוא, לשון זכר, לא תרגילו לשונכם לדבר עם זכרים:

באמצע מטה – שאיש ואשתו רגילין בה ליסן: כאילו עומד בו' – דמהרהר: לא ליכול ירקא – ירק חו, כריסין לירפול ושחליים: משום דגריר ליבא – ומאכלו לחם הרבה ואין לו: אונקא – אורח: תלתא מיני בשרא – יטעום בו שלשה מיני מטעמים, שמן וכחוש וגיד האורח: אליפתא חדתא – מחללת חדשה של גמי לח, ולחלוחית הגמי מצלה הצגדים: לאושפיזא – לפונדקית שלו לא יסלח חלוקו ללבו: דילמא חזיא בהו – קרי ומגניא עליה:

זוהר – תצוה דף קפא' ע"א

ואתה הקרב אליה וגו'. (שמות כח) אמר רבי שמעון, לא שמש משה (נ"א שמשא) (נ"א דאיהו שמשא) בסיהרא, עד דאתפליל בכל סטרין ברזא דו, כמה דאוקימנא. תא חזי, מה פתיב, מתוך בני ישראל לכהנו לי. לכהן לי לא פתיב, אלא לכהנו לי, לשמושא דיליה, לשמושא דאת דא, לשמושא דיליה ודאי. לי דא את ה', לאעלא ולשמשא ו' בה, למהוי פלא חד. זכאין אינון ישראל, (דף קפ"א ע"ב) דעאלו ונפקו, וידעי ברזא דארחוי דאורייתא, למהו בארח קשוט:

מתוך בני ישראל אמאי מתוך בני ישראל. אלא פלא לא אתקרי למהוי חד פדקא יאות, אלא מתוך בני ישראל. דהא בני ישראל קיימי לתתא, לאתפתחא ארחין, ולאנהרא שבילין, ולאדלקא בוציניו, ולקרבא פלא מתתא לעילא, למהוי פלא חד, ובגיני כן פתיב (דברים ה) ואתם הדבקים בני וגו':

ואתה הקרב אליה וגו' אמר רבי שמעון, פלא איהו קריבה, למאן דידע ליחדא יחודא, ולמפלח למאריה, דהא בזמנא דאשתכח קרבנא פדקא יאות, פדן אתק דריב פלא פחדא, (נ"א דרגין כלהו כחד) ונהירו דאנפין, אשתכח, בעלמא בבי מקדשא, ואתפפא ואתפפא סטרא אחרא, ושלט סטרא דקדושא בנהירו וחדו. וכד קרבנא לא אשתכח פדקא יאות, או יחודא לא הוי פדקא יאות, פדן אנפין עציבו. ונהירו לא אשתכח, ואתפפא סיהרא, ושלטא סטרא אחרא בעלמא, (נ"א דלא אתחריב בי מקדשא אלא בגין וכו') בגין דלא אית מאן דידע ליחדא שמו קדישא, פדקא יאות:

אמר רבי שמעון, קודשא בריך הוא לא נסי לאיוב, ולא אתא עמיה בגסיונא, בגסיונא דשאר צדיקיא, דהא לא פתיב ביה והאלהים נסה את

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

איוב, בְּמָה דְכַתִּיב בְּאַבְרָהָם (בראשית כב) וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. דְּאִיהוּ בְּיַדִּיה אֶקְרִיב לְבָרִיָּה יַחֲדָאֵי לְגַבְיָהּ. וְאִיּוֹב לֹא יְהִיב לִיָּה וְלֹא מְסַר לִיָּה כְּלוּם. וְלֹא אֶתְמַר לִיָּה, אֲבָל אֶתְמַסֵּר בְּיַדִּיה דְּמִקְטָרְגָא, בְּדִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא. דְּאִיהוּ אֶתְעַר לְהוּוּא מִקְטָרְגָא לְגַבְיָהּ, מַה דְּאִיהוּ לֹא בְּעָא. דְּהָא בְּכָל זְמַנָּא אֶתָּא הוּוּא מִקְטָרְגָא לְאֶתְעַרָא עַל בְּנֵי נְשָׂא, וְהָכָא קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּוּא אֶתְעַר לְגַבְיָהּ, דְכַתִּיב, (איוב א) הִשְׁמַתְ לַבָּר על עֲבָדֵי אִיּוֹב. אֲבָל רְזָא עֲמִיקָא אִיהוּ:

פְּתַח וְאָמַר (בראשית ד) וַיְהִי מִקְצֵ יָמִים וַיָּבֵא קִזוּן מִפְּרֵי הָאָדָמָה מִנְחָה לֵיָּי. וַיְהִי מִקְצֵ יָמִים, רְזָא אִיהוּ, מִקְצֵ יָמִים, וְלֹא מִקְצֵ יָמִינוּ, דְּחָה לְקִצֵּי יָמִינוּ, וְקָרִיב לְקִצֵּי יָמִים. וְהָא אֹקִימָנָא, דְכַתִּיב, (דניאל יב) וְאַתָּה לֵךְ לְקִצֵּי. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּוּא לְדִנְיָאֵל וְאַתָּה לֵךְ לְקִצֵּי. אָמַר לִיָּה, לֵאָן קִצֵּי, לְקִצֵּי הַיָּמִים אוֹ לְקִצֵּי הַיָּמִינוּ, עַד דְּאָמַר לִיָּה לְקִצֵּי הַיָּמִינוּ:

וְעַל דָּא דְחִיל דְּוֵר, דְכַתִּיב, (תהלים לט) הוֹדִיעֵנִי יְיָ קִצֵּי. אוֹ לְקִצֵּי הַיָּמִים, אוֹ לְקִצֵּי הַיָּמִינוּ. וְהָכָא מַה פְּתִיב, וַיְהִי מִקְצֵ יָמִים וְלֹא מִקְצֵ יָמִינוּ. וּבְגִינֵי כַּף לֹא אֶתְקַבֵּל קַרְבְּנִיה דְּהָא מְסַטְרָא אַחְרָא הוּוּא כְּלָא:

הלכה – הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ג'

(ט) במה דברים אמורים כשהיה עמהן בבית במקום שוה אבל אם היה שם מקום גבוה מהן עשרה טפחים או נמוך מהם עשרה טפחים יושב בצד המקום וקורא שהרי נפסק ביניהם והוא שלא יגיע לו ריח רע וכן אם כפה כלי על הצואה או על מימי רגלים אף על פי שהן עמו בבית הרי אלו כקבורין ומותר לקרות כנגדן:
(י) היה בינו ובין הצואה מחיצה של זכוכית אף על פי שהוא רואה אותה מאחורי הזכוכית מותר לקרות בצדה נתן רביעית מים לתוך מי רגלים של פעם אחת מותר לקרות עמהן בתוך ד' אמות:

מוסר – מספר שערי קדושה ח"ב שער ד'

שָׂאֵל רַבִּי עֲקִיבָא לְרַבִּי נְחוּנְיָא הַגָּדוֹל בְּמָה הָאֲרַכְתָּ יָמִים. אָמַר לֹא מִיָּמֵי לֹא קִבְלָתִי מִתְּנֻת וְלֹא עֲמֻדָתִי עַל מְדוּתִי וְאָמַרְוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה רַב הוּנָא בַּר יְהוֹשֻׁעַ חֲלָשׁ וְכוּ' וְאָמַרְוּ לֹא מָאֵי חֲזִיתָ אָמַר לְהוּוּ קָבִי אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּוּא הוֹאִיל וְלֹא מוֹקִי בְּמִלְתָּא לֹא תְקִימוּ בְּהַדְיָה שְׁנַאָמַר (מיכה ז) נוֹשָׂא עֵינָן וְעוֹבֵר עַל פְּשָׁעֵי וְכוּ'. וְאָמַרְוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה רַב נְחֻמָּן חֲפָר תַּל אַחַד וְהָיָה רַב אַחָא בַּר יֵאֲשִׁיָּה קְבוּר שָׁם וְרָאָהוּ קָיִים בְּעֲצָמוֹתָיו אָמַר לִיָּה מָאֵי הָאֵי אָמַר לִיָּה מִיָּמֵי לֹא עֲמֻדָתִי עַל מְדוּתִי וְלֹא תִפְסְתִּי בְּלַפִּי

חק לישראל – פרשת תצוה יום ב'

קִנְאֵת חֲבִירֵי וְכוּ' שֶׁנֶּאֱמַר (מט"ז י"ד) וְרָקַב עֲצָמוֹת קִנְאָה וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה מַעֲשֵׂה בְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁיֵּרֵד לְפָנֵי הַתִּיבָה וְלֹא נֶעְנְה וְכוּ' וְיֵרֵד רַבִּי עֲקִיבָא וְנֶעְנְה וְיֵצֵאת בַּת קוֹל וְאָמְרָה מִפְּנֵי שְׂזָה מַעֲבִיר עַל מַדּוּתָיו:

לע"נ

זאב ואיים בן שרה, יונתן בן צדיקה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה
מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל